




OPĆINA SLAVONSKI ŠAMAC

PLAN DJELOVANJA U PODRUČJU
PRIRODNIH NEPOGODA
2022.



1. SADRŽAJ

1. SADRŽAJ.....	1
2. UVOD	2
3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA I UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA.....	3
4. POPIS MJERA I NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE.....	5
4.1. Mjere i nositelji mjera iz Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda	5
4.1.1. Postupak proglašenja, prijave i isplate štete.....	5
4.2. Mjere Operativnih snaga civilne zaštite	10
5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU SPRJEČAVANJA STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	10
6. DRUGE MJERE KOJE UKLUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA.....	11
6.1. Suradnja sa nadležnim tijelima na razini Europske unije	11
6.2. Suradnja sa nadležnim tijelima na nacionalnoj razini	11
6.3. Suradnja sa nadležnim tijelima na lokalnoj razini i ostalim stručnjacima za prirodne nepogode	13
6.3.1. Edukacija.....	14
6.3.2. Podrška osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa.....	16
6.3.3. Korištenje digitalnih tehnologija u svrhu jačanja odgovora na prirodne nepogode	17
6.3.4. Terminski plan i procjena financijskih sredstava.....	18
7. IZVORI FINANCIRANJA	19
7.1. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda	19
7.2. Izvori sredstava za žurnu pomoć	19
7.3. Izvori sredstava za razvoj sustava.....	19

2. UVOD

Hrvatski sabor donio je 2019. godine Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ 16/2019). Navedenim propisom propisana je obveza JLP(R)S izrade plana djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu do 30. studenog tekuće godine radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

U skladu sa propisanom obvezom Općina Slavonski Šamac (u daljnjem tekstu: Općina) donijela je Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda.

Plan djelovanja obuhvaća:

1. popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode
2. procjenu osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva
3. sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima određenim Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Zbog učestalosti prirodnih nepogoda, utjecaja klimatskih promjena i činjenice kako se Republika Hrvatska godinama nalazi u vrhu članica Europske unije po izdvajanju za sanaciju šteta, Općina svake godine pravodobno revidira i dopunjuje plan kako bi unaprijedila sustav odgovora u skladu sa svojim mogućnostima i u okviru svojih ovlasti. Godišnje izmjene i dopune čine sastavni dio Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda.

3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA I UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA

Republiku Hrvatsku u zadnje dvije godine obilježile su mnoge prirodne nepogode od kojih se posebno ističu razorni potresi koji su imali za posljedicu ljudske žrtve i iznimno visoku imovinsku štetu.¹ Također treba uzeti u obzir i izloženost visokom rizicima od klimatskih promjena zbog kojih se sve više uvećava broj prirodnih nepogoda, kao i porast negativnih posljedica koji uzrokuju. Općina je imala niz prirodnih nepogoda, sa iznosima šteta koje su bitno utjecale na gospodarstvo i život građana.

Tablica 01: Pregled proglašanih prirodnih nepogoda

JLS: OPĆINA SLAVONSKI ŠAMAC		OBRAZAC: Proglašene elementarne nepogode od 2007. godine			
Godina	Prirodna nepogoda	Područje štete (naselje)	Iznos štete	Ljudske žrtve da/ne, broj	Šteta učinjena na : stambenim objektima, gospodarskim objektima, poljoprivrednim površinama ili negdje drugdje
2007.	SUŠA	Cijela općina	421 433,06	NE	Poljoprivredne površine
2010.	POPLAVA	Cijela općina	881 197 94	NE	Poljoprivredne površine, građevinski objekti
2011.	SUŠA	Cijela općina	1 254 596,40 1 045 859,77	NE	Poljoprivredne površine
2012.	SUŠA	Cijela općina	59 547,61 1 741 569,23	NE	Poljoprivredne površine
2012.	MRAZ	Cijela općina	3 224 679,49	NE	Poljoprivredne površine
2014.	POPLAVA	Cijela općina	2 450 000,00	NE	Poljoprivredne površine, građevinski objekti
2015.	SUŠA	Cijela općina	5 432 279 85	NE	Poljoprivredne površine
2016.	MRAZ	Cijela općina	1 627 125,69	NE	Poljoprivredne površine
2017.	SUŠA	Cijela općina	2 494 545 88	NE	Poljoprivredne površine
2018.	TUČA	Cijela općina		NE	Poljoprivredne površine
2020.	MRAZ	Cijela općina		NE	Poljoprivredne površine
2021.	MRAZ	Cijela općina	40.686,80	NE	Poljoprivredne površine

Izvor: Općina Slavonski Šamac

Iz navedenih razloga, a u skladu sa Okvirom za smanjenje rizika od katastrofa iz Sendaija za period od 2015.-2030. godine, Akcijskim planom, Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine i Preporukom Pravobranitelja za osobe s invaliditetom, kao i drugim nadnacionalnim i nacionalnim

¹ Šteta tih potresa je zasad procijenjena na 129 milijardi kuna, što je više od 80% godišnjeg državnog proračuna, odnosno oko četiri puta više od ukupnog financijskog efekta korona krize na proračun. Izvor: Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

dokumentima te prethodno usvojenim Planovima, a posebice zbog ljudskih žrtava u razornim potresima u Planu djelovanja za područje prirodnih nepogoda za 2022. fokus će biti na razvoju sustava odgovora za prirodne nepogode kroz:

- uspostavu i provođenje informativnih i edukacijskih aktivnosti građana vezano za:
 - utjecaj klimatskih promjena na svakodnevni život pojedinaca u svrhu podizanja svijesti javnosti i prilagodbe na klimatske promjene
 - ponašanje odraslih i djece u slučaju prirodnih nepogoda u cilju smanjenja stradanja stanovništva, omogućavanja lakšeg funkcioniranja žurnih službi, djelatnika JLP(R)S i operativnih snaga civilne službe
 - podrška osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa
- digitalizaciju:
 - korištenje postojećih sredstava digitalne komunikacije sa građanima za jačanje svijesti o ponašanju i odgovoru na prirodne nepogode (npr. informiranje građana o klimatskim promjenama, upućivanje na izvore sa točnim i provjerenim informacijama u svrhu smanjenja netočnih informacija i lažnih vijesti, pomoć, volontiranje itd.)

4. POPIS MJERA I NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE

Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode dijele se u dvije grupe:

- mjere koje poduzimaju nositelji mjere iz Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ 16/2019) koje imaju za cilj financijsko ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica,
- mjere koje poduzimaju operativne snage civilne zaštite.

4.1. Mjere i nositelji mjera iz Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

U postupku prijave, bitno je istaknuti kako još uvijek postoji mogućnost utjecaja pandemije na cijeli sustav, stoga će nadležna tijela možda morati dodatno prilagođavati mjere sukladno razini opasnosti, odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

4.1.1. Postupak proglašenja, prijave i isplate štete

Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela² provode sljedeće radnje:
- a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produžiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
- a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))

²članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda
[IN KONZALTING d.o.o. za poslovne usluge](#)

h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))

i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).

5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju se može podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave.

Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.

Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnom nepogodom.

2. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

4.2. Mjere Operativnih snaga civilne zaštite

Mjere koje operativne snage civilne zaštite poduzimaju u slučaju nastanka prirodne nepogode određena su planskim dokumentima civilne zaštite i Općina ih redovito ažurira.

5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU SPRJEČAVANJA STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

U skladu sa propisima, Općina će redovito provoditi usklađenje navedenih planskih dokumenata, kako bi pravodobno mogla planirati potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

6. DRUGE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA

Odgovor na prirodne nepogode, a posljedično i na smanjenje rizika od negativnih posljedica klimatskih promjena vrlo je složen problem koji može jedino biti kvalitetno adresiran ako se zasniva na suradnji sa svim relevantnim dionicima. Općina je zbog toga Planom djelovanja u području prirodnih nepogoda predvidjela glavne platforme kroz koje će razvijati svoj odgovor na prirodne nepogode:

- suradnja sa nadležnim tijelima na razini Europske unije (Europski odbor regija)
- suradnja sa nadležnim tijelima na nacionalnoj razini
- suradnja sa nadležnim tijelima na lokalnoj razini
- suradnja sa stručnjacima za prirodne nepogode

6.1. Suradnja sa nadležnim tijelima na razini Europske unije

U skladu sa Okvirom iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa, odgovor na prirodne nepogode treba se zasnivati na jačanju lokalnih kapaciteta, uvažavajući njihova znanja sa terena.

Jedan od osnovnih prioriteta Europskog odbora regija u razdoblju 2020. – 2025. godine je izgradnja otpornih regionalnih i lokalnih zajednice. Globalne pandemije, klimatska, digitalna i demografska tranzicija te migracijski tokovi imaju velik utjecaj na sve europske regije, gradove i sela. Slijedeći UN-ove ciljeve održivog razvoja Europski odbor regija utvrđivati će rješenja kojima će osigurati da EU u dovoljnoj mjeri podupire lokalne i regionalne vlasti u odgovaranju na buduće krizne situacije i društvene promjene do kojih dolazi u njihovim zajednicama.

Općina će i dalje će putem predstavnika Republike Hrvatske u Europskom odboru regija adresirati stavove koji se tiču potreba lokalnih i regionalnih zajednica u odgovoru na prirodne nepogode, a pogotovo onima koji su posljedica klimatskih promjena.

6.2. Suradnja sa nadležnim tijelima na nacionalnoj razini

U veljači 2021. godine, Hrvatski sabor donio je Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske. U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske dokument je hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj koji služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske. Ostali akti strateškog planiranja ne mogu biti u suprotnosti s Nacionalnom razvojnom strategijom, što uključuje i plan razvoja jedinica lokalne samouprave.

Nacionalnom razvojnom strategijom određuju se dugoročni razvojni smjerovi i strateški ciljevi države, ali se daju i smjernice i utvrđuju prioritete za pregovore s Europskom komisijom o korištenju sredstava Europske unije. U proces izrade primjenom načela partnerstva uključeni su bili i predstavnici jedinici područne (regionalne) samouprave.

Kako bi se provela integracija svih planskih i strateških dokumenata, Općina će prilikom izrade Plana razvoja i ostalih planskih dokumenata poseban fokus staviti na strateške ciljeve iz Nacionalne razvojne strategije koji se tiču smanjenje utjecaja od prirodnih nepogoda.

Strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije koji se posebno tiču smanjenja utjecaja od prirodnih nepogoda i koji imaju prioritete u provedbi pojedine javne politike su:

Strateški cilj 7. „Sigurnost za stabilan razvoj“
Prioritetno područje - Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite
Prioriteti provedbe politike na području otpornosti na rizike od katastrofa:
- jačanje kapaciteta i otpornosti na svim razinama i u svim fazama sustava upravljanja rizicima od katastrofa
- smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim prijetnjama, rizici na koje negativno utječu klimatske promjene, katastrofe uzrokovane kemijskim i biološkom prijetnjama, te katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem
- jačanje sposobnosti operativnih snaga civilne zaštite

Strateški cilj 7. „Sigurnost za stabilan razvoj“
Prioritetno područje - Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite
Prioriteti provedbe politike na području sustavu vatrogastva:
- jačanje kapaciteta i otpornosti na svim razinama te u svim fazama sustava upravljanja vatrogasnim intervencijama
- jačanje sposobnosti vatrogasnih postrojbi kroz ulaganja u vatrogasnu infrastrukturu i nove tehnike i tehnologije radi skraćivanja vremena dolaska i vremena intervencije

Strateški cilj 8. „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“
Prioritetno područje - Zaštita prirodnih resursa i borbe protiv klimatskih promjena
Prioriteti provedbe politike na području održivog okoliša
- kvalitetno i održivo upravljanje vodama
-prevencija rizika, promicanje otpornosti i prilagodbe klimatskim promjenama

Strateški cilj 8. „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“
Prioritetno područje - Zaštita prirodnih resursa i borbe protiv klimatskih promjena
Prioriteti provedbe na području energetske politike
- energetska obnova zgrada

(Pri energetske obnovi uzet će se u obzir posljedice razornih potresa u Hrvatskoj u 2020. godini, a u obnovi zgrada u svim dijelovima Hrvatske primijenit će se načela tranzicije na čišće izvore energije i protupotresne zaštite.)

Strateški cilj 9. „Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva“

Prioritetno područje – Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu sa novim smjerovima EU-a

Prioriteti provedbe politike na području doprinosa klimatskoj neutralnosti, smanjenu upotrebu pesticida i povećanja ekološke proizvodnje

- ulaganje u sustav navodnjavanja i odvodnje

6.3. Suradnja sa nadležnim tijelima na lokalnoj razini i ostalim stručnjacima za prirodne nepogode

Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Strateškim ciljem 7. „Sigurnost za stabilan razvoj“, javnom politikom koja se odnosi na jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unapređenje sustava civilne zaštite istaknute su tri točke:

- posebna pozornost treba usmjeriti u pružanju pomoći svim ranjivim skupinama građana,
- digitalne tehnologije bit će značajan instrument za unapređenje kvalitete odgovora u izvanrednim situacijama
- modernizacijom će se postići učinkovito i brzo informiranje građana u izvanrednim situacijama.

Horizontalnim prioritetom promicanja ravnopravnosti i jednakih mogućnosti istaknuto je kako su osobe sa invaliditetom ravnopravni članovi društva i zaslužuju jednake mogućnosti kakve imaju i drugi građani.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godine („Narodne novine“ 46/2020) poseban naglasak je stavila na osvješćivanje javnosti o izazovima koji se tiču klimatskih promjena.

Nadalje, člankom 48. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21). propisane su osnovne preventivne aktivnosti civilne zaštite koje se odnose na građane. Sukladno navedenom propisom osnovne preventivne aktivnosti uključuju jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama zaštite te korištenju broja 112, te odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa.

Općina je već u planu za 2021. godine u skladu sa svojim ovlastima i mogućnostima fokusirala razvoj sustava odgovora na područje edukacije i digitalizacije što je u skladu sa što je u skladu sa prethodno istaknutim stavovima i obvezama koje proizlaze iz Nacionalne razvojne

strategije, Strategije o klimatskim promjena Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godine i Zakonom o sustavu civilne zaštite.

Ostale sustavne mjere Općina provodi u skladu sa Procjenom rizika od velikih nesreća i ostalim planskim dokumentima civilne zaštite i zaštite od požara.

6.3.1. Edukacija

Posebno ranjive skupine na koje prirodne nepogode, ali i posljedično klimatske promjene imaju poseban utjecaj su djeca, osobe sa invaliditetom, ali i starije osobe.

6.3.1.1. Informativno- edukativne aktivnosti djece o utjecaju klimatskih promjena i postupanju u slučaju prirodnih nepogoda

Trenutno ne postoji sustavno obrazovanje o klimatskim promjenama, a radi se o generacijama koje će izravno biti pogođene promjenama koje će uključivati povećanje ekstremnih vremenskih prilika kao što su poplave, suša, pa nadalje. Također ne postoji sustavno obrazovanje o ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda, pogotovo u potresima.

Iz navedenih razloga i u okviru svojih mogućnosti i ovlasti, Općina će provoditi i poticati provođenje aktivnosti navedenih u tablici.

Tablica 1: Informativno-edukativne aktivnosti za djecu

AKTIVNOST ³	SVRHA
Informativno-edukativne aktivnosti sukladno dobi o održivom okolišu i klimatskim promjenama.	Izuzetno važno je djecu od najmanje dobi učiti i razvijati svijest o održivom okolišu , rizicima od klimatskih promjena što uključuje i važnost uspostave kružnog gospodarstva.
Informativno-edukativne aktivnosti za djecu u slučaju požara, potresa i poplava.	Svrha je učiti djecu kako se pravilno ponašati ne samo unutar odgojne institucije, već i u svakodnevnom životu u slučaju potresa, ali i prirodnih nepogoda čiji intenzitet će se pojačavati zahvaljujući klimatskim promjenama (npr. poplave i požari). Usvajanjem znanja ima za svrhu i smanjenje mogućnosti ozljede djece.

³ Aktivnosti trebaju biti prilagođene dobi npr. radionice, igrokazi, slikovnice, vježbe.

6.3.1.2. Informativno-edukativne aktivnosti odraslog stanovništva o utjecaju klimatskih promjena i postupanju u slučaju prirodnih nepogode

Općina će u okviru svojih mogućnosti i ovlasti provoditi i poticati na podizanje svijesti javnosti o utjecaju i rizicima klimatskih promjena i prilagodbe istima⁴, te o osobnom ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda.

Tablica 2: Informativno-edukativne aktivnosti za odraslo stanovništvo

AKTIVNOST	SVRHA
Javne tribine na temu utjecaja klimatskih promjena na svakodnevni život, održivom okolišu, te važnosti uspostave kružnog gospodarstva.	Potrebno je kod odraslog stanovništva razvijati svijesti o otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama, te stvaranju održivog okoliša. Jedan od stupova smanjenja utjecaja klimatskih promjena je uspostave održivog okoliš i kružnog gospodarstva, što uključuje niz aktivnosti kao što je npr. važnost pravilnog zbrinjavanje otpada, ponovno uporabe itd.
Provođenje edukativnih aktivnosti o ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda, pogotovo onih koji su posljedica klimatskih promjena	Odraslo stanovništvo, posebno ono starije dobi pogođeno je i teško se prilagođava ekstremnim temperaturama, ali i svim drugim prirodnim nepogodama. Edukativne aktivnosti imaju za cilj smanjenja rizika od stradanja stanovništva, omogućavanja lakšeg funkcioniranja žurnih službi, djelatnika JLP(R)S i operativnih snaga civilne službe.
Informativne aktivnosti vezano za osiguranje štete od prirodnih nepogoda	Klimatske promjene uzrokuju povećanje prirodnih nepogoda koji utječu na visinu i učestalost šteta. Poticanjem osiguranja imovine smanjuje se iznosi pomoći i omogućava osiguranja sredstava za druge potrebe.

⁴ Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) na više mjesta propisuje obvezu informiranja javnosti i osiguravanja sudjelovanja javnosti o pitanjima zaštite okoliša, održivom razvoju i utjecati na razvoj svijesti građana o zaštiti okoliša. Sve mjere su usmjerene na smanjenje utjecaja klimatskih promjena.

6.3.2. Podrška osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa

Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine poseban naglasak stavljen je na primjenu Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom. Konvencijom je određeno kako Država potpisnica konvencije u skladu sa svojim obvezama proisteklim iz međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo koje obuhvaća ljudska prava poduzet će sve potrebne mjere za osiguranje zaštite i sigurnosti osoba s invaliditetom u rizičnim situacijama, uključujući situacije oružanog sukoba, humanitarnih kriza i prirodne katastrofe.

Ured pravobraniteljice za osobe sa invaliditetom je nakon razornog potresa skrenuo pažnju kako se treba posebno obratiti pažnja na osobe sa invaliditetom. Ured je nadležnim tijelima dostavio Vodič za podršku osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa izdan od strane Zajednice saveza osoba sa invaliditetom Hrvatske.

Poseban izazov predstavljat će činjenica dostupnosti podataka. Na isti problem ukazalo se i 14. prosinca 2017. u Zagrebu je održan okrugli stol u organizaciji Zajednice saveza udruga osoba s invaliditetom Hrvatske. Između ostalog prilikom održavanja okruglog stola ukazano je i na činjenicu ne postojanja evidencije gdje borave/žive osobe s invaliditetom i o kojim je oštećenjima riječ jer spašavanje osobe s invaliditetom u kriznoj situaciji ovisi o specifičnostima pojedinog oštećenja sukladno individualnim potrebama i potrebnoj podršci.

Bez obzira na navedenu činjenicu Općina će planirati sredstva za provođenje aktivnosti naznačenih u narednoj tabeli. Nakon dobivenih svih potrebnih podataka aktivnosti će provesti sukladno planiranim sredstvima.

Tablica 3: Podrška osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa

AKTIVNOST	SVRHA
Edukacija povjerenika CZ	Upoznati povjerenike CZ sa osobama sa invaliditetom i njihovim ograničenjima, na prostoru njegovog djelovanja. Obučiti povjerenike CZ sa načinom postupanja s osobom sa invaliditetom u skladu sa njegovim ograničenjima.
Edukacija osoba sa invaliditetom	Upoznati osobe sa invaliditetom sa načinom postupanja u kriznim situacijama u skladu sa njihovim ograničenjima.

6.3.3. Korištenje digitalnih tehnologija u svrhu jačanja odgovora na prirodne nepogode

Sukladno Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine digitalna tehnologija i digitalizacija sustava za pomoć u odgovoru i upravljanje operativnim snagama civilne zaštite jedan je od instrumenata za unaprjeđenje kvalitete odgovora.

Cilj je modernizacija postojećih i uspostava novih baza podataka o štetama i ranjivostima na negativne utjecaje prijetnji i njihovo sustavno i digitalizirano prikupljanje, kako bi se izradile kvalitetne i vjerodostojne procjene rizike i učinkovito i brzo informiranje građana u izvanrednim situacijama, ali i djelotvornost odgovora na katastrofe i velike nesreće.⁵

U svrhu ostvarenja navedenog cilja i kako bi nadležnim tijelima bili dostavljeni vjerodostojni i ažurni podaci, Općina je pristupila reviziji procjene rizika od velikih nesreća.

Općina će u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima pojačati korištenje digitalnih tehnologija u svrhu bolje i kvalitetnije komunikacije sa građanima. Službena web stranica i društvene mreže pomoći će u:

- promociju aktivnosti vezano za preventivne mjere u smanjenju utjecaja klimatskih promjena
- promocija aktivnosti operativnih snaga civilne zaštite i uporaba broja 112
- promocija informativno-edukacijskih aktivnosti djece i odraslih
- nastavak digitalne pristupačnosti prilagodbe web stranice kako i osobe s invaliditetom ne bi imali nikakvih prepreka u interakciji ili pristupu digitalnom sadržaju
- pružanju točnih i provjerenih informacija građanima u slučaju prirodne nepogode i omogućavanja lakšeg funkcioniranja žurnih službi, djelatnika JLP(R)S i operativnih snaga civilne službe
- upućivanje na izvore sa točnim i provjerenim informacijama
- smanjenja netočnih informacija i lažnih vijesti
- primanja pomoći ili volontiranja.⁶

Daljnje korištenje digitalnih tehnologija provodit će se u skladu sa planovima optimizacije, digitalizacije i modernizacije javne uprave koja će pojednostaviti administrativno okruženje i neizravno utjecati i na sustav odgovora na prirodne nepogode.

⁵ Izvor: Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

⁶ Primjer : <https://petrinja.hr/>, <https://civilna-zastita.gov.hr/upute-za-gradjane/82>

6.3.4. Terminski plan i procjena financijskih sredstava

Ostvarenje aktivnosti ovisiti će o mogućnostima izvora financiranja, koji se ne mogu unaprijed definirati. Isto tako zbog pandemije COVID-19 u tablici je pružen okvirni terminski plan.

Tablica 4: Okvirna procjena potrebnih financijskih sredstava i terminski plan

AKTIVNOST	OKVIRNI TERMINSKI PLAN	OKVIRNA PROCJENA POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA (količina 1 kom./kn)
Informativno-edukativne aktivnosti za djecu (sukladno dobi) o održivom okolišu i klimatskim promjenama.	rujan - prosinac 2022. godine	6000,00
Informativno-edukativne aktivnosti za djecu sukladno dobi u slučaju požara, potresa i poplava.	rujan – prosinac 2022. godine	
Javne tribine na temu utjecaja klimatskih promjena na svakodnevni život, održivom okolišu, te važnosti uspostave kružnog gospodarstva. Informativne aktivnosti vezano za osiguranje štete od prirodnih nepogoda.	siječanj – prosinac 2022. godine	2000,00 kn
Provođenje edukativnih aktivnosti o ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda, pogotovo onih koji su posljedica klimatskih promjena.	siječanj – prosinac 2022. godine	6000,00 kn
Edukacija povjerenika CZ	siječanj – prosinac 2022. godine	Visina iznosa moći će se okvirno procjeniti nakon donošenja Strategije upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine i Akcijskog plana upravljanja rizicima od katastrofa za razdoblje 2021. do 2024. ⁷
Edukacija osoba sa invaliditetom	siječanj – prosinac 2022. godine	

⁷ U trenutku izrade ovog dokumenta Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine i Akcijski plan upravljanja rizicima od katastrofa je na e-savjetovanju.

7. IZVORI FINANCIRANJA

7.1. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

1. državnog proračuna s proračunskog razdjela ministarstva nadležnog za financije
2. fondova Europske unije
3. donacija.

7.2. Izvori sredstava za žurnu pomoć

Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj godini. Žurna pomoć dodjeljuje se iz:

1. državnog proračuna
2. proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. Žurna pomoć uračunava se u iznos pomoći za djelomičnu sanaciju posljedica prirodnih nepogoda. Ako je iznos predujma veći od iznosa pomoći utvrđene za konačne potvrđene štete u Registru šteta, jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati povrat viška dodijeljenih sredstava u proračun.

7.3. Izvori sredstava za razvoj sustava

Financijske mogućnosti ovisit će o dinamici oporavka Republike Hrvatske što će odrediti i dinamiku oporavka proračunskih prihoda.

Izvori financiranja za razvoj sustava kroz edukaciju i digitalizaciju su:

1. proračun općine
2. europski fondovi

Posebnu mogućnost predstavljaju natječaji za projekte Fonda za zaštitu okoliša koji su usmjereni na zaštitu okoliša, a posljedično i smanjenje utjecaja od klimatskih promjena.